

ATLETIKA

L T M K S

Menininkai:

Hedi Jaansoo, Nokukhanya Langa,
Anna Mari Liivrand, Emma Luukkala,
Mari Männa, Laurynas Skeisgiela,
Mark Soosaar

Kuratorė:

Kaisa Maasik

2023
11.10. –
12.16

Trapi pusiaus- vyra

Paroda veikia
III–V 16.00 – 19.00
VII 13.00 – 17.00

Dizainas:
Laura Grigaliūnaitė

Techninis vadovas:
Matas Šatūnas

Asistentė:
Mia Tohver

ANNA MARI LIIVRAND (g. 1993 m. Estijoje) – menininkė, kurianti instaliacijas, piešinius. Baigė bakalauro studijas Estijos dailės akademijos Skulptūros ir instaliacijos katedroje (2016 m.) ir magistrą Šiuolaikinio meno katedroje (2022 m.). Šiuo metu Liivrand daugiausia dėmesio skiria kasdienybės ritualams, ornamentams ir dekoracijoms, juos dažnai nagrinėja vedama saviugdos bei stebėdama, kaip jie veikia kaip atramos taškai nuolat besikeičiančiame pasaulyje, kupiname netikrumo ir nerimo. Kūryboje naudoja mažiau įprastų kasdienių medžiagų (pvz., savos odos gabalėlių, vitaminų ir pan.) ir tradicinių amatų derinius, kurie susijungia elegantiškose erdvinėse instaliacijose. Plačiau annamariivrand.ee.

EMMA LUUKKALA (g. 1992 m. Suomijoje) – vizualiojo meno kūrėja, daugiausia dirbanti su tapyba ir skulptūra. Luukkala baigė bakalauro ir magistro studijas Helsinkio meno universiteto Dailės akademijoje (2018,

2020 m.). Motyvų savo kūrybai semiasi iš kasdienio gyvenimo ir artimiausios aplinkos – tyrinėja namų aplinką, stebėdama tokias detales kaip tekstilės raštai, baldų kojelės, tarp sofų pagalvėlių įstrigę daiktai. Tapyboje fiksuoja mus supančias medžiagas, o apčiuopiami storų dažų paviršiai skatina žvelgti į paveiklus kaip į medžiagų sandaugas. Plačiau emmaluukkala.com

HEDI JAANSOO (g. 1989 m. Estijoje) – menininkė ir fotografė iš Talino, baigė šiuolaikinio meno magistro studijas Estijos dailės akademijoje (2018, 2014 m.). Jaansoo kūryboje domina trapumas, silpnumas, įtampa ir grožis, greta kitų daugiausia smulkių dalykų. Naujausiuose jos darbuose susipina fotografija, gėlės, tekstilė ir vazos, nefunkcionalūs papuošalai, nebaigtos mintys ir neaiškūs sprendimai, prieštaringi troškimai, (vietos) ilgesys ir įtraukimas. Įkvėpimo semiasi iš jos pačios močiucių, stengiasi per daug nekenkti aplinkai. Plačiau hedijaansoo.com

KAISA MAASIK (g. 1994 m. Estijoje) – menininkė ir kuratorė. Baigė Estijos dailės akademijos Šiuolaikinio meno magistrantūros programą (2021 m.) bei fotografijos bakalauro studijas (2017 m.). 2019 m. stažavosi Helsinkio menų universiteto kuratorystės magistrantūros programoje „Praxis“. Maasik vertina bendradarbiavimo praktikas, dažnai (kartu su kitais) kuria erdvinius projektus. Įkvėpimo semiasi iš kasdienybės, dažniausiai dirba su rastomis medžiagomis bei menininkais kurie jas naudoja, taip pat su surinktais objektais, idėjomis, filmuota medžiaga ir motyvais. Kūrėja fiksuoja žmonių, kurių keliai susikerta su jos pačios, jausmus ir patirtis, bandydama juos perteikti per objektus ir prisiminimus. Plačiau kaisamaasik.com

LAURYNAS SKEISGIELA (g. 1994 m. Lietuvoje) – Vilniuje gyvenantis menininkas, filmų kūrėjas ir kuratorius. 2013-2017 m. studijavo Vilniaus dailės akademijoje (Fotografijos ir medijų meno katedroje) ir Štutgarto valstybinėje dailės akademijoje (fotografiją). Jis

yra susitikimų kambario „Lokomotif“ Lentvartyje, Lietuvoje, įkūrėjas. Ilgalaikio projekto metu kuratoriai dirba kaip alternatyvus kultūrinis organizmas miestelyje ir padeda kvestionuoti, prisiminti ir iš naujo įsivaizduoti vietos identitetą. Pastaraisiais metais Laurynas kartu su kino redaktore Anne Hovad Fisher kuria dokumentinį filmą apie sudėtingą ir paradoksalų pasaulį, supantį garsaus, ekologijos tematika grįsto Lietuvos paviljono „Saulė ir jūra (Marina)“ kūrimą. Nors kinas ir kuravimas yra bendradarbiavimo vieta, jo individuali meninė praktika dažniausiai pasireiškia vaizdo ir šviesos instaliacijų pavidalu, šiuo metu mimikrijos tema gamtos ir kultūros srityse. Cituojant Johną Cageą, jo tikslas yra „sukurti darbą, kuris būtų mažiau panašus į objektą, o labiau į orą“.

MARI MÄNNA (g. 1991 m. Estijoje) – skulptorė ir instaliacijų kūrėja iš Talino. Baigė fotografijos bakalauro Tartu meno koledže (2017 m.) ir šiuolaikinio meno magistro studijas Estijos dailės akademijoje (2020 m.).

Jos kūrybinę praktiką lemia noras tyrinėti įvairias medžiagas ir kurti apčiuopiamas formas kaip kasdienį ritualą. Mokydamasi iš bandymų ir klaidų, menininkė vysto dinamišką ir į priekį vedančią kūrybinę praktiką. Männa naudoja humorą kaip gyvybiškai svarbų mechanizmą kliūčių, kylančių iš socialiai nenorminių aplinkos impulsų, įveikimui. Savo darbuose ji nagrinėja aktualias socialines temas, žavėdamasi žmogaus būsenos kompleksiško atskleidimu krizės akimirkomis. Plačiau mannamari.com

MARK SOOSAAR (g. 1946 Estijoje) – estų kino režisierius, operatorius ir scenaristas. 1970 m. baigė tuometinį Visasąjunginį valstybinį kinematografijos institutą ir įgijo operatoriaus specialybę. 1992 m. persikėlė į Pärnu ir įkūrė kino studiją „Weiko Saawa Film“. Jo nesuskaičiuojamuose dokumentiniuose filmuose įvairias temas dažnai žvelgiama antropologiniu požiūriu. Soosaaras žinomas kaip autorius, kuriantis tik savo idėjomis paremtus filmus, pats surandantis savo

filmų herojus ir filmuojantis be niekieno pagalbos. Filmuose niekada nenaudoja kalbintojo iš šalies, o esant reikalui sąmoningai sukuria situaciją, kurioje jo filmų subjektai galėtų atskleisti savo vidinį pasaulį, arba toliau plėtoti filmo idėją.

NOKUKHANYA LANGA (g. 1991 JAV) – Roterdame gyvenanti menininkė. Baigė bakalauro Menų studijoje Moravijos universitete (2013 m.) ir tapybos magistrą Franko Mohro institute (2018 m.). Jos kūrybinė praktika talpina asmeninės istorijos, mišraus kultūrinio paveldo ir išgyventų patirčių daugialypumą. Susijungę jos tampa didelio formato paveikslais, pripildytais gyvybingų vaizdų, sukurtų sąmonės srauto stiliumi. Neįsisavindama tradicinės aliejinės tapybos griežtumo, ji žaidžia su abstrakčiais motyvais, spalva, sukuriama kitomis takiomis formomis, pasitelkdama ir labiau atpažįstamus motyvus, tokius kaip tekstas ir ženklai. Plačiau nokukhanyalanga.com

LTMKS veiklas finansuoja

Parodą finansuoja

REPUBLIC OF ESTONIA
MINISTRY OF CULTURE

Embassy of Finland
Vilnius

EMBASSY OF ESTONIA
IN VILNIUS

Galerija „Atletika“
Vitebsko g. 21
Vilnius

1. NOKUKHANYA LANGA
„Arčiau Dievo“ (2023)
Mišri technika, aliejus ant drobės
120 × 110 cm

2. NOKUKHANYA LANGA
„Nervų centras“ (2023)
Mišri technika, aliejus ant drobės
120 × 110 cm

„Arčiau Dievo“ (2023) ir „Nervų centras“ (2023) – tai menininkės Nokukhanyos Langos kūriniai, susiję su jos kūrinii serija „Namai“, nagrinėjančia fizinę erdvę ir ją supančius prisiminimus. Šiais paveikslais menininkė kalba apie tai, kaip prisiminimai įgauna konkrečią formą žmogaus mintyse. Laikui bėgant dalykai tampa vis labiau neįskaitomi ir vis mažiau asocijuojasi su kažkuo konkrečiai. Užuot pateikusi praeities įvykių mentalinius vaizdus, Nokukhanya pateikia į įvykius nurodančius objektus. Jai svarbu, kad paveikslai būtų atviri interpretacijai ir paliktų erdvės žiūrovui sutelkti dėmesį į piešinių ir gestų potekstes. Jais ji stengiasi įteigti bendrą nerimo jausmą.

3. LAURYNAS SKEISGIELA
„Mažo miestelio mirties melodijos“, ištrauka (2020)
Video projekcija, 2 C-stand šviesų stovai, 6 min 40 s

Kelerius veiklos metus Laurynas Skeisgiela rinko rinkinį įvairių situacijų, kurios atsitinka šiuolaikinio meno renginių ir jų organizatorių aplinkoje. Remiantis šiuo archyvu kūrinys „Mažo miestelio mirties melodijos“ buvo sukonstruotas kaip lėta kelionė po saugyklas, liftus ir koridorius, klausantis istorijų, kurios paprastai lieka neatsispindėtos. Vaizdo įrašė užfiksuotas Pablo Wendelio kūrinio „Pylonia“ kūrimo procesas.

4. MARI MÄNNA
„Visi kiaušiniai viename krepšyje“ (2023)
Jesmonite, stiklo pluoštas, poliuretano putos, jūros kriauklės, austrių kriauklės
95 × 84 × 35 cm

Kūrinyje „Visi kiaušiniai viename krepšyje“ (2023 m.) tyrinėjami sedimentacijos ir atminties procesai, kai palaipsniui kaupiasi ir kristalizuojasi reikšmės. Panašiai kaip kietas kalkingas austrės lukštas, saugantis pažeidžiamą jos minkštumą, yra jos fizinis barjeras nuo plėšrūnų ir aplinkos grėsmių, taip ir skulptūros skydas tarnauja kaip trapios viduje esančios esybės sargas. Šio skydo šerdyje galima aptikti į kiaušinius panašių objektų arba galbūt vertingų akmenų. Po lukštu pastabi akis galėtų įžvelgti paslėptą rutulį. Suakmenėję objektai atskleidžia įvairias istorijas, kurios vystosi skirtinguose laiko kontekstuose ir kuriuos formuoja unikali žiūrovo perspektyva.

5. MARI MÄNNA
„Uola“ (2019)
Papier mache, aliuminio tinklas, lateksas
78 × 44 × 50 cm

Panašiai kaip ir kūrinyje „Visi kiaušiniai viename krepšyje“, kūrinyje „Uola“ laikas tyrinėjamas per sluoksniavimąsi ir nuosėdas. Menininkę sužavėjo nusėdimo procesas kuriant papier-mâché technika, kuomet vienas ant kito dedami sluoksniai ir laikui bėgant paviršius palaipsniui kietėja. Pradžioje medžiaga rankoje atrodo minkšta ir lanksti, o vėliau džiūdama ji virsta medieną primenančiu sluoksniu. Kurdamą šią skulptūrą menininkė išgyveno artimojo netektį. Kūryboje ją

stipriai paveikė medžiagos transformacijos ir kūno fizinės būsenos virsmo sąsaja.

6. ANNA MARI LIIVRAND
„Praeinant, paliekant pėdsakus“ (2023)
Instaliacija, plienas
Įvairūs dydžiai

7. ANNA MARI LIIVRAND
„Puošmenų laikiklis I & II“ (2023)
Fanera, plienas, juodi ir aukso spalvos dažai, lakas, stiklas, grafitas, spalvoti pieštukai, popierius
Įvairūs dydžiai

8. ANNA MARI LIIVRAND
„Krešėjimo momentai“ (2021)
Bronza, plienas, kava, pienas, saldainiai, kraujas
84 × 25 cm

9. ANNA MARI LIIVRAND
„Ramunės dūris“ (2021)
Instaliacija, plienas

Anna Mari Liivrand sukuria švelnumo įspūdį, kietas medžiagas derindama su netvirtomis, tokiomis kaip kailis, oda, skysčiai. Kūriniuose ji žvelgia į nuolat besikeičiantį pasaulį, kupiną netikrumo ir nerimo. Dygliuoti vijokliai kūrinyje „Ramunės dūris“ atsirado iš nerimo, kurį kelia kintanti kasdienybė, o „Krešėjimo momentai“ šį nerimą susiejo su kasdienių ritualų, padedančių mums išgyventi dieną, trūkumu. Lankytojai gali palikti auką ant altoriaus, primenančio bronzinę saldainių dėžutę. „Puošmenų laikikliai“ primena sluoksniuotus praeities griuvėsius ornamentų ir tapetus primenančių piešinių pavidalu. Palubėje kabo augalus primenančios skulptūros „Praeinant, paliekant pėdsakus“, ant kurių galima pamatyti žmonių artefaktų – tarsi kas nors būtų ėjęs per parką ir palikęs po savęs gabalėlių ir dalelių. Kartu eksponuojami kūriniai sudaro tarsi sodą, kuriame susipina subtilus netikrumas, praradimas ir rituališkumas.

10. HEDI JAANSOO
„Vinys ir įspaudai ir šiek tiek atramos“ (2023)
Pigmentinis spaudas ant aliuminio, metalinis rėmas
120 × 80 cm

Vinys, skylės ir rausvas pieštas kaspinas. Ant sienos priklijuotas akmuo. Suvalgusi drugelių medžio šaka, padėta ant kėdės, atremtos į sieną. Kurdamą šį kūrinį Hedi Jaansoo skaitė kelių feminisčių rašytojų knygas, kuriose kalbama apie fizines ir psichines kovas ir sutrikimus, palaikymą ir rūpestį, galios pozicijas ir piktnaudžiavimą jomis, galimybę piktnaudžiauti, solidarumą, vienvatę, gėdą ir pagalbą, motinystės ir karjeros derinimą. Vaizduose užfiksuota dviprasmiška situacija – atrodo, trapiam augalui reikia paramos, tačiau kita vertus keliose šalyse jis yra laikomas invazine rūšimi, galinčia kelti grėsmę vietos ekosistemoms ir rūšims. Jis klesti akmenuotose, saulės apšviestose nelygiose vietose. Kartu eksponuojami darbai sudaro natiurmortą, kuriame susiduriame su subtilia ir neapibrėžta praeities, dabarties ir ateities prigimtimi.

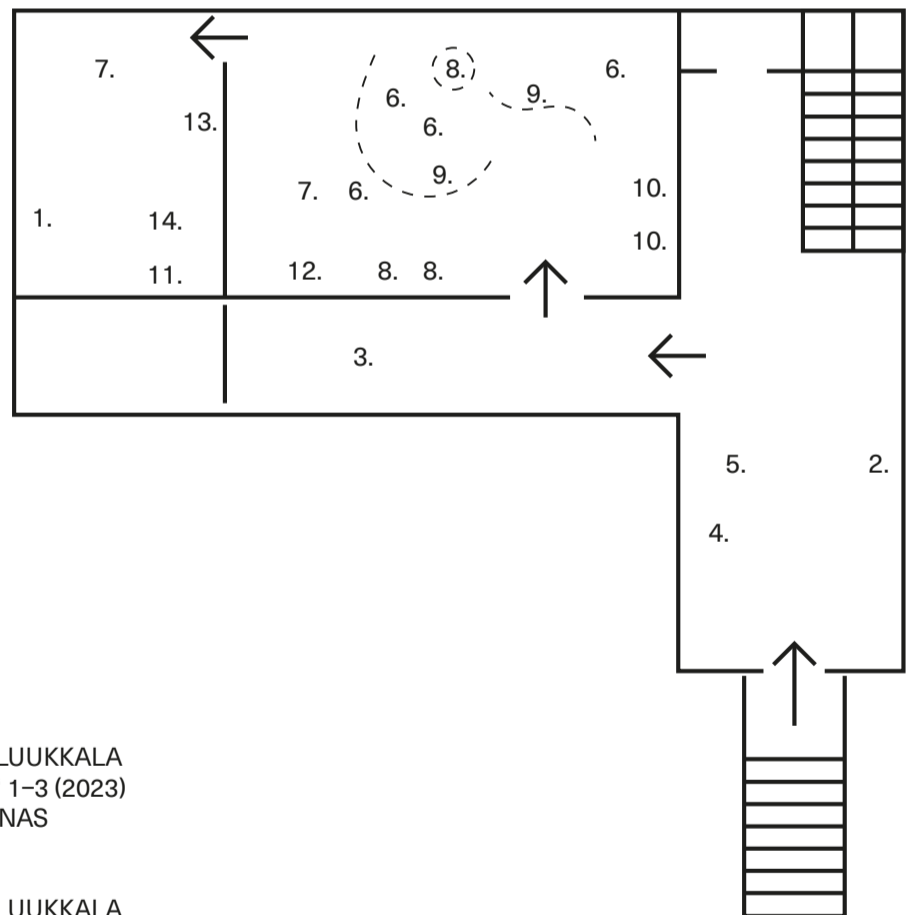
11. MARK SOOSAAR
„Luotas“ (1986)
Video, garsas, 15 min 23 s

Marko Soosaaro filmas nufilmuotas Soomaa, Estijos regione, kuriame, kaip sakoma, yra penki metų laikai. Penktuoju metų laiku kiekvieną pavasarį aplinkinės pievos ir miškai užliejami vandeniu. Kraštovaizdis virsta milžinišku sekliu ežeriu, kol vanduo vėl įsigeria į žemę ir

upės grįžta į savo pirmines vagas. Dėl šio reiškinio vietiniai gyventojai įprato šiuo laikotarpiu naudotis iš medžio kamieno išskobtomis rankų darbo valtimis, vadinamomis „haabjas“. Vienas iš šių specifinių valčių gamybos meistrų, skulptorius Jaanas Rahumaa (1929-1999), yra pagrindinis filmo herojus. Filmas nukelia mus į kelionę, kurios metu Jaanas meistriškai gamina luotą. Režisierius siužetą kūrė sutelkdamas dėmesį į tris objektus, gaminamus iš to paties medžio: švilpuką, avilį ir luotą.

Parodoje „Trapi pusiausvyra“ kalbama apie santykį tarp „aš galiu“ ir „aš negaliu“, apie trapumo ir tvirtumo susidūrimą. Tai būseną, su kuria menininkai susiduria kasdien, tačiau rečiau apie ją kalba. Kiekvienas iš šioje parodoje dalyvaujančių menininkų vysto savo kūrybinę praktiką pagal jų pačių santykį su medžiaga. Pasirinkta medžiaga tampa kūrėjo ir jo galimybių tęsinium, o galimybių kova išlieka matoma net ir po to, kai kūrinys atsiduria parodoje.

„Trapioje pusiausvyroje“ nuolatinis kūrėjų balansavimas tarp dviejų būsenų reikalauja abipusio išmanymo. Buvimas skirtingose pozicijose vienu metu veikia tiek kūrinio formą, tiek galutinį rezultatą, o medžiagos ir proceso trapumas atspindi kasdienę kūrėjo būseną bei jo kaip žmogaus pažeidžiamumą ir tuo pat nenugalimumą.

12. EMMA LUUKKALA
„PIKNIKAS“ 1–3 (2023)
ALIEJUS, LINAS
93 × 83 CM

13. EMMA LUUKKALA
„Kuprinių lobiai“ (2023)
Aliejus, linas
30,5 × 25,5 cm

14. EMMA LUUKKALA
„Poilsio aikštelė“ (2023)
Ažuolas, plienas, namų apyvokos daiktai, epoksidinė derva, sintetinė derva.
120 × 43 × 32 cm

Emma Luukkala motyvų savo kūrybai semiasi iš kasdienio gyvenimo ir artimiausios aplinkos. Ji ieško mažų, iš pirmo žvilgsnio įprastų akimirų, kai gyvenimas tarsi sutirštėja, pavyzdžiui, nuplėšiant tinką, laukiant svečių vakarėlyje ar rašant žinutę ant suoliuko

parke. Luukkala siekia švelniai ir žaismingai pavaizduoti, kaip purvas, įbrėžimai ir uodų įkandimai papuošia gyvenimą net ir pačiomis šventiškausiomis akimirkomis. Nutapyti vaizdai nurodo į mus supančias medžiagas ir daiktus, o apčiuopiamos tirštų dažų dėmės skatina į patį paveikslą pažvelgti kaip į medžiagų krūvą.